

lečnou a nerozdílnou kombinovanou pásmovou pilu s příslušenstvím, kterou od něho koupili kupní smlouvou, tvrdě, že kupní cenu včas dospělosti nezaplatili. Nižší soudy zamítнувše žalobu proti Františku S-ovi kontradiktorním rozsudkem uznaly zároveň proti Karlu S-ovi podle žaloby rozsudkem pro zmeškání.

Nevyšší soud zamítl žalobu i proti Karlu S-ovi.

Důvody:

Žalobce žaluje oba žalované o vydání nedílného předmětu, pásmové pily, kterou prodal jedinou smlouvou oběma společně k nerozdílné ruce, takže je zřejmo již z povahy sporného právního poměru, jak byl v žalobě tvrzeno, že účinek rozsudku se vztahuje stejně k oběma žalovaným spolčníkům Františku i Karlu S., že ti tu tudíž tvoří jednotnou stranu sporu. Právní názor odvolacího soudu, že solidarita závazku ještě nezakládá nerozlučné společenství rozepře, jest sice správný, avšak v souzeném případě vyplývá nerozlučnost společenství rozepře nikoli ze solidarity, nýbrž z nedílnosti předmětu sporu, z nemožnosti, aby o společné věci, o jejíž vydání z důvodu vlastnického práva se žaluje, byl vydán různý rozsudek ohledně každého spolčníka, jest tedy právní názor odvolacího soudu v té příčině mylným (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Dle § 14 c. ř. s. vztahuje se při nerozlučném společenství rozepře, je-li některý spolčník liknavý, účinek procesního úkonu druhého spolčníka, jenž byl v rozepři činným, také na spolčníka liknavého a prospívá tomuto tak, jakoby sám byl onen procesní úkon předsevzal. Vzhledem k tomu neměl, když k prvnímu ústnímu jednání se dostavil procesní zmocněnec žalovaných Františka a Karla S., i když nemohl ihned prokázat zmocnění Karla S. a je též v určené osmidenní lhůtě neprokázal, býti proti Karlu S. vydán rozsudek pro zmeškání dle § 398 c. ř. s., nýbrž měly námitky, přednesené Františkem S., pokud se týče jeho zmocněncem, býti, i když by tento byl nepředložil plné moci Karla S., posuzovány tak, jako by byly předneseny oběma žalovanými spolčníky rozepře a neměl býti proti Karlu S. vydán rozsudek pro zmeškání. Posoudily tedy v tom směru nižší soudy případ mylně po právní stránce (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Rozsudek pro zmeškání proti Karlu S. byl vydán až po provedení celého řízení před soudem první stolice. Měl proto první soud, rozhoduje věc, přihlížeti dle § 14 c. ř. s. i ohledně Karla S. ke všem dalším výsledkům sporu. Poněvadž pak podle těchto je žaloba bezdůvodnou i pokud se týká Karla S., měla býti zamítnuta ohledně obou žalovaných. Poněvadž se tak, pokud jde o Karla S., nestalo, nýbrž naopak byl týž kontumačním rozsudkem odsouzen dle žalobní prosby, byla věc po právní stránce (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) mylně posouzena.

— Čís. 14697 —

§ 36 zákona čís. 20/10 ř. z. o obchodních pomocnících.

Smlouva, již je vysloven zákaz soutěžení činnosti zaměstnancovy na pět let po skončení služebního poměru, jest neplatna, pokud zákaz přesahuje dobu roční.

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1935, Rv I 895/35.)

Žalobce byl zaměstnán u žalované od května 1926 až do února 1930. Dne 10. března 1930 nastoupil místo u konkurenční firmy G. Kapitál na zvláštním účtě pro něho u žalované činil ku dni 28. února 1930 14.199.80 frs. Dopisem ze dne 6. března 1930 sdělila žalovaná žalobci výši zbytku požitků služebních do 28. února 1930, i stav zvláštního účtu k tomuto dni. Žalobce se nyní domáhá žalobou zaplacení 5% úroků za roky 1931 až 1933 z částky 14.199.80 frs, tedy celkem 2.129.97 frs a uvádí, že podle smlouvy měl mimo plat jemu hotově vyplácený obdržeti na zvláštní účet určitou roční částku, jež mu má býti vyplacena po uplynutí 5 let ode dne rozvázání smlouvy, a úroky z tohoto účtu mají býti žalobci vypláceny na jeho žádost vždy po 1. lednu každého roku. Žalobce požadoval úroky za rok 1931, jež jsou splatny 1. ledna 1932 a za další léta, zažalovaná však mu odmítla tyto úroky zaplatiti. Nároku na tyto úroky nepozbyl tím, že byl zaměstnán u jiné společnosti konkurenční, neboť podle § 36 odst. 2 zák. o obch. pomocnících doložka ve smlouvě, že žalobci nebude příslušet nárok, jestliže vstoupí ke konkurenční firmě do 5 let, je neplatná, neboť jest to jednak konkurenční doložka obmezující zaměstnance v jeho činnosti na dobu delší jednoho roku, jednak obsahuje dle předmětu, času a místa v poměru k obchodnímu zájmu zaměstnatelovu na jeho dodržení neslušné stížení zaměstnancovy výživy. Je proto tato konkurenční doložka neplatná. N i ž š í s o u d y zamítly žalobu, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Služební smlouvou žalobcovou se žalovanou přiznává se žalobci z důvodu zvláštních závazků roční náhrada ve výši 3200 franc. franků, které se ku konci každého období převedou na zvláštní účet. Částka tohoto zvláštního účtu bude splatna a konečná výplata bude předsevzata teprve za pět let po jeho odchodu pod výslovnou podmínkou, že se neprohřešil proti žádnému ze závazků smlouvy ani před ani po svém odchodu, jinak tento zvláštní účet bude zrušen. Po odchodu ze služby úroky jest mu k jeho žádosti vypláceti po 1. lednu každého roku až do konečné výplaty kapitálu za předpokladu, že během této doby plnil loyálně povinnosti své smlouvy. Předpoklady, které žalobce musí splniti, v podstatě záležejí v tom, že žalobce nesmí po dobu pěti let podporovati ve Francii nebo v cizině svoji práci, poradami, nebo kapitálem nějakou firmu nebo osobu zabývající se výrobou zboží nebo předmětů nebo prodejem těchto výrobků jako žalovaná a že po dobu pěti let nevezme žádný patent vztahující se na tyto výrobky, jejich výrobu a na stroje na ně se vztahující. Doložka tato jest konkurenční doložkou. Proto jest neplatná, neboť žalobce měl ročního platu přes 4.000 Kč ročně, takže dle § 36 odstavec 2 zákona o obchodních pomocnících jest taková smlouva jen tehdy účinnou, pokud se vztahuje na činnost v obchodním odvětví zaměstnavatelově a nepřevyšuje dobu jednoho roku a pokud obmezení neobsahuje dle předmětu, času nebo místa a v poměru ku obchodním zájmům, které má zaměstnavatel na jeho dodržení, neslušné stížení zaměstnancovy výživy. Již tedy dle ustanovení doby pěti let jest doložka ta neplatnou. Jest však otázkou, má-li potom žalobce nárok na kapitál tedy i na úroky žalobou vymáhané. Aby měl nárok, bylo by nutno, aby kapitál uložený byl původně součástí žalobcova příjmu a za účelem dodržení shora uvedeného závazku byl mu žalovanou firmou srážen. Částí příjmu však nikdy nebyl, neboť byl zvláště určen v Kč a jen jako od-

škodné za dodržení závazku ve článku 1 až 3 bylo mu žalovanou ukládáno ve franc. fr. 3200 ročně, a stanoveno také, za jakých podmínek výplaty tohoto obnosu může dosíci. Nemůže proto žalobce uplatňovati nárok svůj na výplatu úroku z kapitálu, ale současně i neplatnost konkurenční doložky. Neplatnost konkurenční doložky má v zápětí i neplatnost úmluvy ohledně výplaty celé sumy žalovanou skládané pro případ, že konkurenční doložka bude platna a žalobcem splněna. Dle § 879 občanského zákona není v takovém případě žádná ze stran oprávněna požadovati na straně druhé, aby něco plnila.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Žalobce uplatňuje za tři roky 5% úroky z částky 14.199.80 franc. franků, jež mu byly připsány k dobru na zvláštním účtě podle odst. 5 služební smlouvy ze dne 20. května 1926. Jde tedy o otázku, zda žalobce vyhověl podmínkám, za kterých byl mu přiznán nárok na zvláštní »úhradu« ve francích a úroky z ní. Smlouvou služební ze dne 20. května 1926 byl ujednáán plat žalobcův za jeho služební výkony. V odstavcích prvním až třetím dotčené smlouvy převzal žalobce zvláštní závazky jednak po čas trvání služebního poměru, — jako závazek, že neprozradí tajemství, že bude věnovati svou činnost ku zdokonalení pracovních metod a že přenechá žalované firmě vynálezy nebo jejich zdokonalení — jednak také závazky po skončení služebního poměru a to tak, že i po skončení pracovního poměru bude zachovávat dále obchodní tajemství a že nebude pracovat po dobu pěti let ve výrobním odvětví žalované společnosti. Za dodržení všech těchto závazků měl žalobce dostati zvláštní odměnu, záležející v úrocích a po pěti letech po skončení služebního poměru měl mu býti vyplacen kapitál, jenž byl mu připisován k dobru mimo jeho služební plat na zvláštním účtě po čas trvání služebního poměru u hlavního závodu ve Francii. Ve smlouvě bylo však stanoveno, že výplata jest vázána výslovnou podmínkou, že žalobce se neprohřeší proti žádnému z převzatých závazků ani za trvání služebního poměru ani po svém vystoupení ze služeb žalované firmy, jinak, že zvláštní účet bude úplně a jednoduše zrušen. Podle obsahu ujednání mělo každé porušení i jen jediného z převzatých závazků za následek ztrátu nároku na dobropis i úroky z něho, pokud dospěly po odchodu ze služby. V souzené věci bylo žalobcem doznáno, že proti převzatému závazku smluvnímu nastoupil již desátý den po skončení služebního poměru místo u konkurenčního podniku. Tím porušil jeden z převzatých závazků a to jeden z nejdůležitějších. Pak ovšem nastal případ ve smlouvě předvídaný, že účet s dobropisem bude zrušen. Podle toho, jak strany úmluvu o dobropise a vzniku nároku naň sjednaly, jest patrné, že žalobci nepříslušel nárok na tento dobropis hned od počátku; naopak, že mu byl přiznán pod suspensivní výminkou, že splní převzaté zvláštní závazky. Žalobce neztrácí tedy něco, co mu již od původu patřilo, nejde tedy o plnění z jeho majetku, jak to předpokládá ustanovení § 1336 obč. zák. a nejde v souzené věci vůbec o konvenční pokutu. Žalobce nemůže vytěžití ničeho pro sebe ani z okolnosti, že zákaz soutěže měl trvati pět let po skončení služebního poměru, což

by ovšem odporovalo ustanovení § 36 zákona o obchodních pomocnících čís. 20/10 ř. z. Podle jasného doslovu dotčeného zákonného ustanovení jest smlouva účinná jen potud, pokud se obmezení vztahuje toliko na činnost v obchodním odvětví zaměstnavatelově a pokud nepřevyšuje dobu jednoho roku. Úmluva o konkurenčním zákaze nebyla neplatnou vůbec, nýbrž jen pokud zákaz přesahoval dobu jednoho roku a ovšem i za předpokladu, že obmezení neobsahovalo podle předmětu, času nebo místa a v poměru k obchodnímu zájmu, který má zaměstnavatel na jeho dodržení, neslušné stížení zaměstnancovy výživy. Žalobce vstoupil ke konkurenční firmě již před uplynutím tohoto prvního roku a tím jej porušil v době, kdy zákaz ještě platil.

Čís. 14698.

Převod práv z výhrady práva vlastnického. Stačí odevzdání prohlášením podle § 428 obč. zák.

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1935, R II 473/35.)

Žalobkyně opírá nárok žalobní na vydání věci jednak o postupní smlouvu, kterou jí vedle zbytku pohledávky 27.000 Kč postoupil prodávatel nábytku v žalobě uvedeného Jakub Sch. též vyhrazené právo vlastnické k němu, jednak o uznání žalovaného, že dodaný mu nábytek zůstane vlastnictvím žalobkyně, dokud zbytek kupní ceny nebude zaplacen, při čemž pokládá způsob odevzdání věci prohlášením v tomto případě ve smyslu § 428 obč. zák. **P r v ý s o u d** žalobu zamítl. **O d v o l a c í s o u d** uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí. **D ů v o d y:** Prvý soud neposoudil věc správně po stránce právní, když došel ku přesvědčení, že žalobkyně nenabyla vlastnictví na sporném nábytku pro nedostatek tradice, ježto tu prý scházejí předpoklady pro odevzdání prohlášením ve smyslu § 428 ob. zák. obč. Nemůže býti pochyby o tom, že, dojde-li ke kupní smlouvě s výhradou vlastnictví až do zaplacení kupní ceny, zůstává prodávatel držitelem věci, i když ji odevzdá kupiteli, který má jenom detenci věci nemaje vůle vlastnické. Z toho plyne, že kupitel má detenci věci i držbu práva požívacího smlouvou mu vyhrazeného, že však prodávatel neztrácí držbu věci a že ji drží i nadále animo et corpore, ovšem že ne osobně, nýbrž prostřednictvím kupitele jako svého zástupce. Zastoupení takové je mlčky smluveno a obsaženo ve výhradě vlastnictví do zaplacení kupní ceny při odevzdání věci do detence kupitelovy. Žalovaný koupil v žalobě uvedený nábytek od Jakuba Sch. a s výhradou práva vlastnického. Dopisem z 31. března 1933 byla žalobkyni Jakubem Sch. postoupena zbytková kupní cena per 27.000 Kč se všemi právy i s výhradou práva vlastnického a žalovaný byv o tom uvědoměn dopisem ze dne 6. února 1933 uznal převod výhrady práva vlastnického na žalobkyni. Z toho plyne již, že žalobkyně má titul k nabytí vlastnictví a že také na ni byla převedena držba sporného nábytku prohlášením prodávatele, že s pohledávkou převádí na žalobkyni všechny svoje jistoty za onu pohledávku, tedy i výhradu vlastnictví, a že žalobkyně až do zaplacení zůstane vlastnící sporného nábytku, ježto prodávatel jako právní držitel onoho nábytku, vykonáváje držbu svoji kupite-